

SZABADSÁG

POLITIKAI NAPILAP.

Előfizetési árak:

Helyben: negyedévre 3 kor. — egész évre 12 kor.
Videken: negyedévre 5 kor. — egész évre 20 kor.

Felelős szerkesztő és lapkiadótulajdonos:

LÁSZLÓ JÓZSEF.

Egyesszám ára 4 fillér.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Debrecen, Csapó-utca. — Telefon 27f.

TOLLHEGYEN.

— július 23.

(A főispáni tisztről.) Szent igaz, hogy régente, a nagy nemzeti küzdelem zárulása előtt, mi is sürgettük a főispáni intézmény eltörlését. Ezt az állást Tisza Kálmán a központi kormányhatalom vak eszközévé súlyosztotta. A római prokonzul ijesztő hatalmával ruházta föl. A főispáni szék nem egy törvényhatóságban a politikai és közéleti korrupció melagágya lett. Főhivatása a nemzeti leikiismeret elnyomása, a közvélemény meghamisítása, a szabadelvű uralom fentartása s gerinctelen, rabszolgalelkű tisztviselői kar nevelése volt. A független közvélemény gyűlölte és megvetette ezt az intézményt. Eltörlését kívántuk mi is. Az új rendszer ebben is megváltoztatta a nézeteket. Andrássy Gyula gróf belügyminiszter messze-menőleg meg akarja erősíteni a törvényhatósági önkormányzatot és autonóm függetlenséget. A nemzetiségi vármegyékkel se tehet kivételt. Ki óhajtaná, hogy a nemzetiségek az autonómia függetlenségében és védelmében alatt észrevétlenül az állameszme ellen szervezzenek egész vármegyéket? Ott kell lenniök a főispánoknak, hogy mint a magyar kormány megbízottai, törvényes fölöletes hatáskörükben ellenőrizzék a nemzeti ségi mozgalmakat, elnyomják s meghiusítsák. Hogy pedig a nemzeti szellemű törvényhatóságokat a jövőben le ne verhessék, az új rendszer el fogja törölni minden kivételes hatalmukat. A vitás ügyeket a független

közigazgatási bíróság elé utalja. Más tehát a mai főispán rendeltetése és jogköre, nincs okunk, hogy az intézmény megszüntetését most is sürgessük, sőt egyenesen kívánjuk fentartását. A nemzeti kormányknak kötött helyzete lévén — alig tehet valamit a nemzet érdekében kitélé, Ausztriával szemben. Vivmányokat ez irányban nem is várunk tőle. Annál többet tehet azonban idebent, a nemzet eljövendő függetlenségének biztosítására. Korszakos föladata, hogy a választójog általánosítását a nemzeti politika érdekében csinálja meg. Kristóffyék az államügyekre való döntő befolyást megbízhatatlannak bizonyított népelemek kezére akarták játszani. Kossuthék a parlamentárizmust a hazafias magyar nép erejére építik föl. A másik nagy föladat, hogy a kormányknak szerveznie kell a nemzeti erőt. Ebben a munkában szüksége van a vármegyék élén álló, nemzeti érzületű főispánokra, akik a saját törvényhatóságukban a szervezés programszerű munkáját végrehajjták. Új főispánunk van nekünk. Ezekből a szempontokból tartjuk kívánatosnak a főispáni intézmény fentartását.

expresse-vonat, pedig ugyancsak sok teherrel jár!

(Üres a Ház) A t. ház padjai pedig napról napra csaknem egészen üresek. Pedig a költségvetési vita folyik, ebben a pillanatban tartja a kormány a nemzet ütőerőn a kezét. Vajjon a többség bizonyos abban, hogy ezt a költségvetést, amit most szavaz meg, kizárólag ennek a kormányknak szavazta meg? Vajjon nem lehet é elképzelni esetet, hogy egy fölülről jövő szeszély Wekerle féle kormány helyett nem talál-e kényelmesebbnek Kristóffy-féle urakat? ami aztán igen kényelmesen learatja a Wekerléék vetette termést. Pláne még az indemnitás is be van terjesztve. Avagy nem lett volna-e okosabb, előrelátóbb politika, ha legelőször — minden képzelhető költségvetést megelőzőleg — a t. Ház a politikai szabadság biztosítékokat — sajtószabadság, tisztviselők függetlenítése, bírói függetlenség kiterjesztése stb. — igyekszik megalkotni s azután jöjjön majd a pénz, amit aztán a szabadsággal, függetlenséggel körülcsozott nemzeti erővel szemben a nemzet kárára többé felhasználni nem lehet? Biztos é ama óriási többség a fölöl, hogy hatalmi tulpangásban leledző egyén egy szája fuvásával el nem söpri ezt a szabadságot ígérő kormányt, mihelyt meg van a pénz és helyettesíti a sötétből időkoronkint előbuvó kriptogám alakokkal? . . . És ha a kormány e fölöl biztos: akkor lehet é biztos a nemzet arra nézve, hogy nem őt fogja érni kiábrándulás? A kormány nem-e olyan házist alapozott volna maga alá, a

(Kossuth tárcája) Megtisztelte azzal a t. Ház Kossuth Ferencet, hogy a tárcájával egy nap alatt végzett. Helyesen van, mert most úgy fordul a közmondás, hogy hallgatni arany, beszélni . . . exlex, vagy legjobb esetben indemnitás! Erre pedig ne legyen szükség az új korszakban. A vasuti költségvetés tehát gyorsanment, mint valami

Dalok.

I.

Virághulláskor.

Itt ülök mélan, álmodozva,
Illatos akácfánk alatt.
A langyos szellő szívembe hozza,
Mi pus, mi fájó gondolat!
A fánk tele fehér virággal,
Hangzik alola vig madárdal . . .
S illatos, kábitó a lég!

És jön a szellő röpke szárnya
Sebesen, mint a képzelet,
S fehér virágunk' mind' lerázza . . .
Szegény virág, Isten veled!
Remény virágom is nyílt szerte,
S a sors szele mind' elseperte . . .
Maradtam árváb, mint a fa.

II.

Hazudtam.

Hazudtam, mikor azt vallottam,
Hogy téged szívemből imádlak!
Hazudtam, mikor azt ígértem,
Hogy érted sírba visz a bánat! . . .

És most azt mondom: nem szeretlek,
Hogy én most más után futok . . .
— S mig ezt leírom, érzem, érzem.
Hogy nem akkor, ha most hazudok!

Szabó István.

Claire.

— Irta: Benda Jenő. —

Kissé fáradtan, kissé megtépetten érkezett közénk, mint egy ismeretlen testvéreihez megtérő szürke veréb, aki gyenge szárnyaival vinaron vergődött keresztül.

Vörös színek, fekete színekkel ölekeztek abban a helyiségben ahol akkor tanyáztunk. A vörös az élet, a perzselő láng, a szerelem színe néhány gázlámpától származott, melyek a menyezetről lecsüngve rózsaszínű ernyő alól szórták a furesa kis koromszobában szanaszét a fényt. Ez a kevés meleg világosság azonban gyenge volt arra, hogy a szobából a lomha, fekete éjszakát teljesen száműzze.

A halvány fényköröket sötét árnyak fojtogatták. Fantasztikus homályba veszttek a bordó drapériás falak, melyeken kőszapik orok jóvoltából lehetetlen karikaturák sorakoztak.

Ismeretségünk első napjaiban ide veztettem Clairet, a halvány leányt, aki lobogó fiatalos vérrel annyira szeretett élni. A leg-homályosabb sarok adott nekünk otthont s velünk együtt egy különös, sok zavaros existenciát egyesítő társaságnak, mely közös tanyára talált a művész-város bohém kores májának furesa fekete vörös szobájában.

Fiuk és leányok vegyesen voltunk itt együtt, bolondos, könnyelmű népség, kik a

röppenő pillanatnak éltünk. Zajos és jókedvű este volt a mai. Egy ur egy ósrégi gitárt pengtetett, mi többiek pedig sűrűn űritgettük az olesó sörrrel telt poharakat. Claire erőteljesen ereszkedett le köztünk egy üres székre s fázósan vont össze magán kopottas barna kabátját. Hosszúarcú arca sápadt volt és még haloványabbnak tetszett a fején tornyosuló kékes fekete hajtómeleg árnyékában. Az sijkát szederjes kék szín tette fakóvá, nagy fekete szemei tétován jártak sorba az ismeretlen társaság egyes tagjain. Megfogtam a kezét. Ez a kéz hideg volt és remegett, de szenvedélyes szorítással adta vissza az én kezem szorítását.

A fázós, sápadt leány azonban a bohókás, jókedvű környezetben hamarosan felmelegedett. Az arcát rózsák lepték el, kacagott, amikor mi kacagtunk és sűrűn kocintott velünk léha, semmirekellőkkel. Amulva néztem, halovány beteges bimbóból mint fejlik egyszerre tüzes, vérpiros rózsává, amint megérinti a habzó örömteljes élet áramlását.

— Várjatok gyerekek, dalolni fogok! — mondotta hirtelen. Dalolni az életről s ami ezzel egy: a szerelemről!

Lágy, meleg hangon fogott a dalba. Az első strófát egyedül énekelte. A másodikban a társaság már mint zümmögő kórus kísérte. A gitáros ember játszotta a kíséretét, s mind akik voltunk, együtt éne-

melyről fölülről elfujni nem óhajtják? Sajnos, az élesen látó embereknek nincsen meg az a szabadságuk, hogy örülni is tudjanak.

Oroszország és — mi.

— július 23.

(G.) Az orosz dumában komolyan tárgyalták azt a hirt, hogy Ausztria-Magyarország vagy Németország közbe fognak járni az orosz belbéke helyreállítására érdekében. Természetes, hogy nem valamely jámbor manifesztumról volna szó, hanem egy rendszeresen véghez vitt fegyveres invázióról. Ugy egynehány százezer ember mozgósításáról, kik azután pacifikálnák a szabadságok után áhitozni merészkedő orosz népet. Wekerle miniszterelnök e tekintetben megnyugtatót, de valjon nem merül fel újra ezen kérdés a jövőben? Mert hiszen a *duma* feloszlásával újabb veszedelmek és súlyos fordulatok várhatók, amelyekből Oroszország egy-maga nem evickélhet ki!

Szomorú nemzeti multunk gyászos, sőt képei vonulnak el lelki szemünk előtt, midőn a szabadságtörökvések letörésére irányuló e tervekről hallunk. 1849. május 1-én tették közzé, hogy a minden oroszok hatalmas cárja szövetségre lépett Ausztria-Magyarország uralkodójával, hogy nemzeti küzdelmünket elnyomják. És azután benyomultak az orosz hadoszlopok a hegyszorosainkon át; minden oldalról elárasztották ezt a szerencsétlen országot, mint a sáskahad és augusztus 13-án azt jelentette uralkodójának Paskievics-Erivansky, Varsó hercege és orosz tábornok: „Magyarország Felsőged lábai előtt hever.“ Hogy azután mi következett, az mindnyájunk szomorú emlékezetében van, ne idézzük fel e keserű emlékeket, hagyjuk pihenni a mi drága vértanúinkat. Hogy Oroszország szolgálatkés beavatkozását politikai és nemzetgazdasági téren még ma is nyögjük és — fájdalom — még igen soká fogjuk érezni, az talán szintén nem lehet vita

tárgya. Sok sok anyagi kárt és fájdalmat okozott nekünk Oroszország. Milyen pokoli gondolat az orosz népnek mostan kamatostól visszafizetni, amit ellenünk vétett! Most önáluk dereng a szabadság hajnalpirja, most ők áhitoznak az alkotmány világossága után, most rajtuk volna a sor, egy nemzet pribékje lenni. De tényleg az orosz nép volt a mi ellenségünk 1849-ben? Óh nem! Csak az orosz cárok tettek már sokkal előbb ígéretet a Habsburgoknak, hogy Magyarország ellen bármikor rendelkezésükre állanak. Csak olyan családi szivesség volt ez, amelyet az egyik kedves atyámfia („Mein lieber Vetter“ megszokott tenni a másikkal. Az orosz népnek nem volt része benne. De még ha ezerszer is lett volna benne része, még akkor sem beszélhetnénk revanchéről, mert magunk nem volnánk méltók a szabadságra, ha mások szabadsága ellen küzdenénk. Magyar ember soha sem lesz a szabadság ellen küzdők soraiban. De másként áll a kérdés egy másik, döntő helyen, amelyen a „kéz kezét mos“ elve aktuális fontossággal bírhatna, ha bölcs mérséklés és a viszonyok higgadt mérlegelése nem volnának fékező hatással! Mégis csak bizsergő érzés lehetne, ha, tegyük fel, Beck gróf Moszkvából, vagy Pétervárról azt sürgönyöznék:

— „Oroszország Felsőged lábai előtt hever.“

Csakhogy az ilyen kölesönös kárbiztosítási kalandpolitika mai nap mégis csak nehezen járja. Nem mintha egy ilyen mozgósítás olyan nagyon nehezen volna keresztülvihető. Óh nem! Hiszen természetes, hogy senki sem mondaná, kedves magyarjaim, nézzétek Miklóská 1849-ben szíves volt ellenetek segédkezet nyújtani, illő dolog tehát, hogy ma mi segítsük ki Miklóskát a hinárból. Nem, ilyen naiv módon nem dolgozik a mai diplomácia. De megtörténhetik a következő eset: Oroszországban most úgy ütök agyon a zsidókat, mint Ujzeelandban a teknős békákat. Miért

ne történhessék meg, hogy a változottság kedvéért, úgy egészen véletlenül, mert mire valók már az agent provokateurök, egyszer agyon üssenek egy pár osztrák, vagy magyar zsidót is, hiszen egy pár zsidóval kevesebb vagy több, az Oroszországban tudvalevőleg éppenséggel nem játszik szerepet! Megvan a casus belli. Elégtételt kérünk, biztosítékot, hogy ilyen többé elő nem fordul; Oroszország nincs abban a helyzetben, hogy kielégítsen; a „Neue Freie Presse“ nem enged és egy szép reggel arra ébredünk, hogy elmegyünk Oroszországba rendet csinálni. Ki az ördög beszélhet itten már vizontszolgálatról, ez egy szerencsétlen nemzetközi bonyadalom, ahol a „monarchia“ becsülete megkívánja az érelyes fellépést!

Mint látjuk, a jelenetezés nem volna tulságosan nehéz, de azért még sem hiszszük, hogy ilyen kaland előtt álljunk, mert Ausztria-Magyarország és vele a dinasztia érdekei először homlokegyenest ellentétben állanak azzal, hogy Oroszországban az abszolutizmus, az önkényuralom továbbra is fönntartassanak, mert egy alkotmányosan kormányzott Oroszország soha sem képezhet olyan veszélyt a szomszédaira nézve, mint az egyéni uralom; másodszor egy ilyen háborúhoz éppenséggel nincsen pénzünk; végre pedig bajos volna előre látni, hogy míg Oroszországban „rendet csinálunk“, vajjon mi fog történni a hátunk mögött.

És így, ami nagyon jó és helyes, az orosz nép szabadságküzdelmét mi nem fogjuk elfojtani.

Politikai hírek.

— **Uj főispán.** A király Krassószőrénymagye főispánjává, mint félhivatalosan jelentik, Fiálka Károly alispánt kinevezte. A kinevezés a hivatalos lap legközelebbi számában megjelenik.

keltünk a kipirult leánnyal arról, hogy a szerelem az élet s az élet a szerelem.

— Igen az édes, a gyönyörű élet! Éljen az élet éljen a szerelem.

Dübbögő zajjal, tomboló örömmel fogadtuk ezt az áldomást. Az üres poharakat a földhöz csaptuk, az üvegeserepek csörögve gurultak szanaszét, percekig tartott a zenebona, ő pedig lángra gyutt arccal, ziháló lélekzettel úgy állt közöttünk, mint az általt életöröm királynője.

— Szegény leány! — mormolta ebben a percben mellettem valaki.

A Doktor mondta ezt. Tréfás komolysággal így nevezünk egy urat, aki nem volt doktor, holott az lehetett volna. Tíz és néhány szemesztert hallgatott végig az emberi egészség és betegség tudományából. Európa különböző nyelvű és nemzetiségű egyetemlein s óriás befogadó képességű egyetemével elsajátított mindent, ami elsajátíthatott. Csak épen vizsgát nem tett, mert uralmi passziójának ez így tetszett. Uri passziójának jobban tetszett, hogy züllött, hányt vetett életmódot folytatva, kopott, szalonkabátjában naponként köztünk — hozzá hasonló társai közt éljen — olesó söröt fogyasztva, a holnapi nappal nem törődve, mint az, hogy diplomát szerezzve hazatérjen valami kis faluba s ott parasztokat kurálva, biztosan megkeresse a mindennapit.

— Szegény leány! — mondotta újra,

szőke haja, nagy lompos fejét szomorúan ingatva.

Nem értettem most a kitörő vidámság idejében ezt a baljóslatu szót.

— Miért szegény? — kérdeztem megdöbbenve.

— Látja az arcán azokat a rózsákat? Azok a halál rózsái. Nem mulik el több, mint egyszer háromszázhatvanöt nap s a gyönyörű vidám teremtés már nem él. Jövő márciusban, mikor az első tavaszi szél életre kelti a földet, nem fog itt ülni közöttünk. Nedves sötét sirban, hideg halott lesz s rut siri fergek tanyáznak majd ott, ahol most a mélytűző szemek ragyognak.

Megdöbbenve néztem rá. Ő azonban biztos tudás csatkozhatatlanságával bölintott a fejével és saját erőteljes mellét megkopogtatva mondotta:

— Itt beteg! Nagyon beteg! Életről dalol és szerelemről — a halál árnyékában. Az élete azonban egy rövid álom, a szerelem pedig az ő számára csak még gyorsabb, még biztosabb halál.

Elszorult a szívem. Nem régen még nem tudtam hogy él ez a leány, ma azonban már közelebb állt a szívemhez, mint bárki más. Lehet e, hogy a viruló életszinek mögött a roncsoló halál ereje dolgozik, s a gyönyörű leány, ki olyannyira szeret élni, mához háromszázhatvanöt napra már nem él?

Elborult a látásom. És mintha a félhomályos szobában új erőre kaptak volna a fekete színek, úgy láttam, a kevés eejű, meleg piros lángok elhalványulnak s fölötük gyilkos hatalommal lesz urrá a lappangó fekete éjszaka.

* * *

— Csókolj meg! — mondotta Claire.

Nekem pedig eszembe jutott a nagy-tudományu züllött ember mondása:

— A szerelem az ő számára csak még gyorsabb, még biztosabb halál.

Szorosan zártam a karjaimba a vékony filigrán testet. Am amint a fejemet a keblére hajtottam, úgy véltem hallom odabenn a retentő betegség apró fergeinek lassu de könyörtelen örölését. Amint a lázas ajaka az enyémet kereste, eszembe jutott, hogy alig telik el háromszázhatvanöt nap, ezek a piros ajakak hidegek, porladozók lesznek, a szemek helyen pedig, a melyek most annyi szeretettel, szenvedéllyel sugárzanak felém. Ah erre gondolni is borzasztó, kész örület.

— Csókolj meg! Csókolj meg! — mondotta újra Claire; immár sürgetőn és követelőzően.

Nem voltam elég erős, hogy ellentálljak.

Hosszu, forróságban, tobzódo csókban ért össze az ajkuk. Boldog, egészséges emberek! Ti nem tudjátok, mi az igazi csók! Az igazi csók egy ilyen feketeesztett, tom-

Az oroszországi események.

Budapest, július 23.

Oroszország új korszak előtt áll. A dolgok odáig elcsúsztak, hogy vagy a forradalom, vagy az abszolútizmus irtja ki a másikat. Aktuális a helyzet akkor válik reánk nézve, ha az egykor oly hatalmas birodalom válsága odáig fejlődik, hogy nagyhatalmak beavatkozása válik szükségessé.

Az oroszországi eseményekre vonatkozó távirataink itt következnek:

(A cári ukáz.)

Szentpétervár, július 23. Az e hó 23 án kiadott cári manifesztum, a mely a дума feloszlását elrendeli, a következőképen hangzik:

„Saját akaratunkból kifolyólag a nemzet képviselőit meghívtuk a törvényhozói munkásságra, bizva az isteni kegyelemben és nemzetünk fényes jövőjében, ezen képviselők munkájától a haza javát vártuk el. A nemzeti élet minden terén nagy reformokat akartunk keresztülvinni. Mindenkor főgondunk az volt, hogy a nép tudatosságát a tanítás fáklyájával megszüntessük és a nép terheit a munkafeltételek és a birtokszerezés megkönnyítésével enybitsük. Reményeinkben és várakozásainkban súlyosan csalódtunk. A nép képviselői, a helyett, hogy törvényhozói munkásságuknak szentelték volna magukat, túllépték hatáskörüket, a mi általunk kinevezett helyi hatóságok cselekményeit vizsgálatták és a csak általunk megváltoztatható állami alaptörvények tökéletlenségeivel foglalkoztak. A nép képviselői végül egyenesen törvényellenes tetteket követtek el, így pl. a дума manifesztumot készült intézni a nemzethez. Az ezen törvényellenességek által megzavart parasztság nem várta be, míg helyzetét törvényhozásilag javítjuk és számos kerületben rabolták és pusztították az idegen tulajdont és engedelmességet tanúsítottak a törvényekkel és a törvényes hatóságokkal szemben. Alattvalóinknak azonban meg kell gondolniuk, hogy a nép sorsának megjavítása csakis a teljes rend és nyugalom esetén lehetséges. Önkiénességeket és törvényellenes cselekményeket nem fogunk megengedni és az állami hatalom egész súlyával rá fogjuk kényszeríteni az engedelmeket császári akaratunk teljesítésére. Felszólítjuk az összes jobbérzésű honfiakat, egyesüljenek a törvényes állapotok védelmére és a szeretett haza békéjének biztosítására. Vajha újból helyreállana a nyugalom Orosz-

ország földjén és isten megadná nekünk az alkalmat és erőt, hogy legfontosabb feladatunkat, a parasztság szorsának enyhítését megoldhassuk. E tekintetben rendületlenül arra törekszünk, hogy az orosz gazdák kiknek birtokuk kicsiny megélhetésük biztosítására, idegen tulajdon sérelme nélkül megnagyobbsítsák birtokukat. Egyes osztályok képviselői felszólításunkra minden erejükkel odatörekedtek, hogy ezen nagy feladatot végrehajtsák, amelyet véglegesen törvényhozási uton a jövődó дума fog megoldani. Amidőn a дума feloszlattuk, újból kijelentjük, hogy rendületlenül elhatározásunk ezen intézmény fenntartása és ezen elhatározásunkkal kapcsolatosan az új dumát a szenátushoz intézendő ukázzal 1907. március 5-re hívjuk egybe. Rendületlenül bizalommal az isteni előrelátás és az orosz nép jóérzése iránt elvárjuk az új dumától, hogy megfelelő intézkedéseinknek és hogy az új életre ébredő Oroszország szükségleteinek megfelelő törvényhozási testület lesz. Oroszország hű fiait! A cár mintegy atya fiait, arra szólít fel benneteket, hogy csoportosuljatok köréje a szent haza új életre való ébresztése céljából. Számítunk arra, hogy eszes és teletterős férfiak fognak megjelenni és hogy buzgó munkájukból Oroszország dicsősége fog kisarjadni.

Miklós.

(Nyugalom az országban)

Szentpétervár, július 23. A дума feloszlata nem keltett oly hatást, a mint a sajtó megjövendőt. Pétervár, Moszkva, valamint a vidék többi városainak lakói ideérkezett jelentések szerint általában nyugodtan fogadták a дума feloszlásának híreit. A nap mindkét fővárosban nyugodtan telt el.

(Ostromállapot.)

Szentpétervár, július 23. Cári ukáz elrendeli Sysran városban és kerületben az erősebb védelmi állapot kihirdetését.

(Meglepett ország.)

Szentpétervár, július 23. A tegnapi nap az eddig beérkezett jelentések szerint teljes nyugalomban telt el. Miután a reggeli lapok még nem közölték a дума feloszlásának híreit, a hír csak lassan terjedt el a lakosság körében a melyet az igen meglepett. A nagy meglepetés, valamint a katonai csapatok felvonulása, továbbá az a meggyőződés, hogy a kormány ereje nem tört meg, igen lesújtotta a forradalmi elemeket. Ebből azonban még nem lehet következtetni

arra, hogy a дума feloszlását a nép teljes nyugalommal fogja tűrni. Attól tartanak, hogy kitör az általános sztrájk. Először meg kell várni a tegnapi kiadott cári manifesztum hatását.

(Alkotmány nélkül.)

Londonból táviratozzák: Az interparlamentáris konferencia orosz kiküldöttei kijelentették, hogy miután a Dumát feloszlatták, missziójuk megszűnt. A delegátusok Angolországot nyomban elhagyták.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, július 23.

A képviselőház mai ülésén elfogadták a kereskedelmi költségvetést. Különös rokonszenvvel fogadták Kossuth Ferenc alapos tudásra valló felszólalásait. Tömör programja igazán arra vall, hogy Magyarországnak igazán európai színvonalon álló kereskedelmi minisztere van.

Holnap az indennitás és a honvédelmi tárca tárgyalása kerül szőnyegre. Az országgyűlés tanácskozásait augusztus első napjaiban fejezi be. Az elcsapolás kérdése ugyan még nem került szőnyegre illetékes helyen, de ez valószínűleg nem királyi kéziratral történik, hanem az országgyűlés önmagát fogja elnapolni.

Részletes tudósításunk itt következik:

Ma is fél tizenegyig várakozott Justh Gyula, a míg végre megnyithatta az ülést, huszonnégy élmős képviselő jelenlétében.

Mindenekelőtt a múlt ülés jegyzőkönyvét hitelesítik, a mely után az elnök bemutatja Sebes Dénes levelét és kéri a Házat, hogy felhatalmazást adjon Marosvásárhelyen új választás elrendelésére.

A Ház megadja a felhatalmazást.

Elnök jelenti, hogy Polónyi Dezső szabadságot kér.

A Ház megadja.

Elnök beterjeszti az irományokat és kéri kiadvatásukat. Ezután jelenti, hogy a földmívelési tárca előadója előterjesztést kíván tenni

boló ölelkezés, melynek lázas, beteg vér az ingerlője. Egy csók, melyről nem lehet tudni, nem e az utolsó s ezért nem akar véget érni, egy csók, melyben nem csak a szerelem hevülése izzik, hanem a kétségbeesés eszeveszett daca, az élet reménytelen követelése, a lemondás elkészítése.

Ez az igazi csók, mely a pokol tüzével éget!

* * *

Azután szeliden nyugodtunk és Claire a hajamat simogatta:

— Bohó fiú! — mondotta — mily jó volna így, ahogy most vagyunk, örökké veled élni! vagy ha nem is örökké... Csak sokáig. Addig, amíg a többi emberek!

— Ugy lesz kicsi Claire! — feleltem neki — ki tiltja meg, hogy szeressük egymást addig, amíg fehér dőr lepi el fekete hajadat — s megroksad az erőnk. Várj ez így lesz akkor is, amikor én már öreg bácsi leszek, te pedig öreg anyóka!

— Ki tiltja meg? — szólt a leány fájó és rejtélyes mosolylyal — jön egy hideg szél és összezugorodik, fagyott perjévé lesz a pompázó almafa virága. Én már érzem ezt a hideg szelet barátom. Fáj nekem, hogy igazat mondok, bizony érzem!

Szilárd tudással, mélységes fájdalommal mondta ezeket a szavakat s én még a mondandó válaszon törtem a fejemet, mikor

a lemondó rezignációból újra heves temperamentumos beszédbe csapott át:

— Igen, itt a hideg szél, de én dacolok vele! Addig a kicsi ideig, ami még hátra van élni akarok, élni, élni! Tízszor, huszszor annyit élni, mint a többiek! Ők boldogok! Ők rá érnek! De nekem sietnem kell! Megesálok a halált, aki menyasszonytúl jegyzet el magának. Akarod, hogy megessáljak? Milyen szép az: egy utolsó, lobogó tüzből elég két ember, aki a halál árnyékában szereti egymást. Akarod?

A nagy hatalom azonban, aki ellen és akinek az árnyékában az a szövetségés készült, itt közbe lépett. Csontos kezével odanyult a leány habfehér melléhez. Claire elcsapadt, heves kínos köhögésbe tört ki hirtelen. Rettentő száraz, gyilkos köhögés volt ez, mely a sírből felnyúló erővel egész vékony gyenge testét összerázta, összetörte. Percekig tartott, nem szűnő erővel és amikor vége volt, a leány elsárguló arccal, fáradtan dolt vissza helyén. A szeme könnyes volt, az ajka remegett, mint a sírásra készülő gyermeké. de a száját csókra nyujtotta és újra kérdezte:

— Akarod?

Gyöngéden megöleltem, mintha óvni akarnám egy rémészes vészről. De hirtelen fagyos hidegséggel járt át egy iszonyu bordály. A beteg leány felém nyujtott ajkán egy csepp vér piroslott. A halál lakott ebben a rubinvörös csillogó cseppben, a halál

melyime mutatkozik, hogy jelen legyen a mi szövetségünk megpecsételésénél. Csókot kért a leány, jeléül annak, hogy társa lesz a rejtentő rémmel való dacolásban s ez a csók az első lépés leszen azon az uton, melynek gyors meredéke a fagyos, agyagos sirtödrbe vezet. Claire áttetsző, fehér karja a nyakam köré fonódott s én iszonyattal úgy éreztem, mintha már én is érezném a csontkéz fogását, melyből nincs menekülés. Erős ösztönrel lázadt föl bennem az élet szeretete, a létezéshez való göresös ragaszkodás. Izonyodó félelemmel fejtettem le magamról az átlátszó, vékony karokat, ziháló lélekzettel ugrottam föl helyemről, úgy nézve vissza a leányra, mint a sír testet öltött borzalmára.

Claire csodálkozva nézett föl rám. Amikor tekintetű szeme már a következő percben kifürkészte az igazat. Sz moru, szivertépő keserűség váltotta föl arcán az első meglepődést. Azután a párnába rejtette az arcát. A kezével intett:

— Menj! — mondta.

Habozva álltam ott egy pillanatig, mert úgy láttam, mintha a leány felém fordított hátát belső zokogás hozná göresös hullámzásba.

— Menj! — ismételte most már erőlyesebben.

És én elmentem.

Thoroczkay Miklós gróf földmivé-
ügyi előadó a tárcza költségvetéséhez pótló-
lag egy bejelentést terjeszt be.

A Ház tudomásul veszi.

Köve tkezik

o kereskedelmi tárcza költségvetése.

Babó Mihály előadó. Ismerteti a tárcza költségvetését és konstatálja, hogy az Ausztria és Magyarország között jelenleg fennálló viszony gazdaságilag Magyarországra nézve nem kielégítő. A miből önként következik, hogy helyes gazdasági politikával önállóságra, gazdasági függetlenségre kell törekednünk. Kossuth Ferencben meg vannak erre nézve az erkölcsi és tehetségbeli garanciák, mint a hogy meg voltak Baross Gáborban és Horánszky Nándorban, a kik sajnos, nem válthatták be reményeinket, de az a tény, hogy reméltünk 1868-ot, azt bizonyítja, hogy a gazdasági politikában is főfontossága a váltó gazdaság. Az új korszak feltétele a kereskedelmi reformokban rejlik, a melyeknek magát a kereskedelmi osztályt is reformálniok kell. Nagyon nagy horderejű feladata a kereskedelmi miniszternek, szakképzett, intelligens munkások nevelése is, a kiken a reformok sikere tulajdonképen nyugszik. A hitel viszonyok rendezése, olcsóvá és könnyen hozzáférhetővé tétele a kereskedelmi hitelnek feltétlen szükséges. Ennek egyik előfeltétele a külföldi tőke kinalkozása. Ez azonban csak abban az esetben várható, ha a külföld garanciákat kap arra nézve, hogy itt legkésőbb 1917-ben az önálló vámterület ténybeli állapota áll be. Sorra veszi ezután a költségvetés számbeli tételeit és konstatálja a kétségtelen javulást a pénzügyi állapotban. Arra kéri a kereskedelmi minisztert, hogy tárczája keretén belül, különösen pedig a külföldi szerződéseknél törekedjék Magyarország gazdasági függetlenségét elfogadásra ajánlja.

A címnél felszólal

Kossuth Ferenc: Azt hiszi, hogy már ebben a költségvetésben is megtalálható némileg a kormány álláspontja. Tulajdonképen programjáról csak a jövő évi költségvetése fog képet nyújtani. Már most kijelentheti azonban, hogy nagyszabású ipari politikát szándékozik csinálni. A különbség a volt kormány és a jelenlegi kormány programja között abban is jelentkezik, hogy ez a kormány Ausztriával szemben nem a vámközösségre, hanem az önállóságra törekszik (Taps.) Igaz, hogy a kormányt 1917-ig egy adott helyzet kötelezi, kijelenti azonban, hogy a kormánynak hathatós garanciái vannak arra nézve, hogy Ausztria még akkor sem szünteti meg minden reciprocitást, ha az 1917 ig terjedő időben megegyezés nem jönne létre (Taps.) Az autonóm vámtarifa okvetlenül törvénybe lesz iktatva, de egyelőre érdeke az országnak, hogy ez a törvény most még meg ne hozassék. Az okot egyelőre elhalgatja, csak egyet említi meg s ez az hogy a külfölddel szemben bizonyos vámtételekben szükség van a szabadság állapotára. Nagyon fontosnak tartja a közlekedés eszközeinek fejlesztését s ezért olyan vasuti politikát fog folytatni, a mely az ország vasúti hálózatát elsőrendűvé teszi. Kiváló érdeke a gazdasági fejlődésnek az ipari viszonyok fölkarolása és ezért sajnálja, hogy az ország már korábban nem követett iparfejlesztő politikát. 1868 tól 1890 ig mindössze 300.000 korona volt az iparfejlesztésre elreirányzott évi általány, Hála istennek ez is másként áll ma már és mondhatja, hogy minden filéz, amit erre a célra áldozunk, busásan térül meg az ország közvagyonából, mert főfontossagu dolog az, hogy Magyarországból iparos államot csináljunk. Sehol másutt nem igaz annyira ez a tétel mint nálunk, hogy

szegény ország sznlga ország, gazdag ország pedig önállóan és függetlenül gondoskodhatik jövőjéről.

A kereskedelmi kormányra ezenfelül is nagy feladatok várnak, mert nem elég termelést megalkotni, de meg kell találni a termelés piacait is, hogy az ipar termékei értékesíthetők legyenek. A kereskedelem istápolása tehát lényeges kötelessége a kormánynak. Ide tartozik a hitelviszonyok javítása, a szállítási eszközök fejlesztése, különösen pedig a vízi utak szabályozása. A csatornák nyitása szintén nagy fejlesztőereje a kereskedelemnek. Ki kell még jelentenie, hogy mindezek kapcsán a kormánynak a munkásügyekkel is kell foglalkoznia, a mit szíves örömmel fog megtenni. A munkások ügyét a legteljesebb mértékben fogja is tápolni. Egész politikájáról csak annyit akar most mondani, hogy az mélyen járó és mindenek fölött magyar lesz. — Olyan mély barázdákat akar szántani, a melyeket egy esetlegesen következő vihar el ne seperhessen. Kéri a költségvetés elfogadását. (Éljenzés és taps.)

Mihályi Tivadar: Nemzetiségi sérelmekkel hozakodik elő és szemére veti a függetlenségi pártnak, hogy a nemzetiségek pártját nem ismeri el. Pedig tavaly Kossuth is írt neki levelet, melyben őt a nemzetiségi párt elnökének titulálja.

Kossuth Ferenc: Ez tévedés, nem lehet igaz.

Mihályi Tivadar: Tessék, itt a boríték.

Kossuth Ferenc: A borítékért csak nem én vagyok felelős?

Mihályi Tivadar: Így kénytelen lesz a levél tartalmát ismertetni. Felolvassa a levelet, melyben Kossuth tavaly a nemzetiségi pártot a póttartalékosok érdekében tartandó értekezletre meghívta. (Zaj.) A mig a nemzetiségi pártot el nem ismerik, kénytelenek lesznek minden kérdést itt a Házban tárgyalni, pedig ennek a bizottságokban volna helye. Átér a kereskedelmi tárcára. Az iparfejlesztés terve nagyon szép, de előbb piacokat kell teremteni. Az országra nézve nagy csapásnak tartaná, ha az önálló vámterületet átmenet nélkül léptetnék életbe.

(Távirati tudósítás.) Kossuth miniszter beszéde után **Mihályi Tivadar** (nemzetiségi) szólal fel. — Határozati javaslatot nyújt be az iránt, hogy a vasuti kedvezményeket szüntetessék be. Másik határozati javaslata szerint elrendelendő, hogy a pénzügyi nyolc százalékos kamatnál többet ne szedhesenek. A költségvetést nem fogadja el.

Vizi Ferenc a kisipar fejlesztését kívánja. A költségvetést elfogadja.

Kossuth Ferenc reflektál Mihályi Tivadar beszédére. Vasutasok ügyét a szíven viseli, sorsukon javítani igyekszik az ország állapotaihoz mérten.

Szünet után:

Csányi Sándor a költségvetés mellett szólal fel.

Ezután a Ház szavazással elfogadja **Mihályinak** a pénzügyi nyolc százalékos kamatszédésére vonatkozó határozati javaslatát, a másikat ellenben elveti.

Lengyel Zoltán felszólalására **Kossuth Ferenc** kijelenti, hogy a vasuti refakciók ügye öszszel ankét elé kerül. — Szó sincs arról, hogy külön horvát üzletvezetőség állíttatnék fel. —

A vasutasok fizetésrendezésére gondja lesz, hanem a kérdés oly nagy, hogy azt alaposan kell rendezni.

Maniu Gyula, Kovács Ernő és Marjay Péter felszólalása után a Ház az egész kereskedelmi költségvetést elfogadja, mire az ülés 3 óra után véget ér.

Baleset az István malomban.

A gép kerekei között.

Szerencsétlenül járt munkás.

(Saját tudósítónktól.)

— július 23.

Ma délután az István gőzmalomban végzetessé válható szerencsétlenség történt. Megrendítő baleset ért egy szegény iparos embert, akinek saját vigyázatlansága-e avagy mások gondatlansága valószínűleg életébe került. — Olyannyira veszélyes sérüléseket szenvedett, hogy most élet halál között lebeg, eszméletlen állapotban fekszik a közkórházban és kevés remény, hogy az orvosi tudomány megmentheti.

A szerencsétlen Kaucsár Ödön nevű budapesti lazas szerelő nős családos ember, két gyermek atyja. A magyar gazdasági gépgyár munkása. Már hónapok óta Debrecenben dolgozik mintegy 60-70 társával az István gőzmalomnál, ahol most átalakítási munkálatok folynak, melyet a gépgyár, mint vállalat végeztet.

Ma délután valamely gépfelszerelésnél foglalatostkodott a szegény ember, miközben Bozóky és Korn nevű munkástársainak, akik a transzmissziósziij feltételével bajlódtak segédkezni akarván, nagyon közel talált férközni a működésben levő géphez, mely ruhájánál fogva egyszerre derékban elkapta, feldobta a levegőbe s a több méternyi magasból fejjel lezuhant a padlóra, ahol vérbeborulva, eszméletlenül terült el. A hatalmas esés következtében rendkívül erős ütődést, valószínűleg agyrázkódást szenvedett. Társai hozzá rohantak, felemelték, élesztgették, de hasztalanul. Hamarosan kocsi-ra tették és átszállították a közelben levő közkórházba. Ott nyomban ápolás, gyógykezelés alá vették. Azonban még a késő éjjeli órákban sem tért eszméletre és így eddig kihallgatható sem volt. Sérülése egyébként olyan súlyos, hogy az orvosok nem biznak felépülésében, aligha éri meg a reggelt.

Az esetről a gőzmalom igazgató-sága táviratilag tudatta a szerencsétlenség Budapesti tartózkodó családját. Továbbá értesítette a rendőrséget, mely megindította a vizsgálatot az iránt, hogy nem terhel-e valakit felelősség a balesetért.

Sirolin

Emeli az étvágyat és a testület, megszünteti a köhögést, váladékot, éjjeli izzadást.

Tüdőbetegségek, hurutok, számköhöges, skrofulozis, influenza

ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mint hogy értéktelen utánzatokat is kínálnak, kérjen mindenki „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

„Roche”

Kapható orvosi rendelésre a gyógyszerüzletben. — Ár: 1/2 pengő és 1 pengő.

NAPI HIREK.

Napról-napra.

— július 23.

Bejön a rezorva, császári vén szolga,
A kapitányával akad elsőbb dolga.
„Herr Hauptmann, ich bitte gehorsam Ur-
laubschein,
Hab' ich noch nur etwas zu thun, ich muss
dort sein!”

Ránéz a kapitány s elhalványul képe,
Erzi, minek nézi a tulajdon népe,
Azt mondja azután s a szemében tűz ég,
Bár a ruhám német, — de a szívem honvéd.

A legnagyobb egyesület.

Országos Tisztviselő Szövetség.

— július 21.

A széttagoltság és széthúzás, a külön érdekek hajhászata és szolgálata az általános és közös érdekek rovására: ez a régi baja az egész társadalomnak és az egyes társadalmi csoportoknak is. Így esett meg nem egyszer, hanem százszor is, hogy a tisztviselők egymás ellen is harcoltak, ahelyett, hogy az erők egyesítésével közös érdekekért harcoltak volna. Most, ugylátszik, jótékony és regeneráló szellem hatotta át a tisztviselőket. Valaki fölvetette az eszmét, hogy az ország valamennyi tisztviselőit egyetlen nagy, országos szövetségben egyesítse és ekképpen megszüntesse a széttagoltságot. Ha sikerülni fog az alakulás: ez lesz Magyarország legnagyobb egyesülete.

Az ország állami, törvényhatósági és magántisztviselői közül mintegy 800-an, a mai napon felhívást boesátottak ki, a melyben tömörülésre hívják fel az összes tisztviselőket. A felhívás panaszolja, hogy hosszú esztendőnk tapasztalati megtaníthatják az állami, egyházi, törvényhatósági, községi részvénytársasági és magántisztviselőket, hogy széttagoltan súlyuk nincsen s küzdelmük csak akkor vihető diadalra, ha az ország egész tisztelői kara száll sikkra az egyes rétegek igazáért.

E célból kívánják az Országos Tisztviselő Szövetséget megalakítani, melynek feladata lesz az ország tisztviselőkarának minden jogos kívánságának és érdekének kiküzdése s a tisztviselők részére, oly társadalmi állást és befolyást biztosítani, amely méltán megilleti. Küzdeni kíván az állami, egyházi és törvényhatósági tisztviselők fizetésrendezéséért, a szolgálati pragmatikáért, a magántisztviselők nyugdíjbiztosításáért és az összes tisztviselők anyagi helyzetének megjavításáért. E célra szolidáris együttműködéssel befolyást kér minden tisztviselői és társadalmi kérdésben, tisztviselői takarékpénztár részvénytársaságot fog létesíteni, internátusokat és üdülőházakat kíván felállítani, ingyen jogvédelmet nyújtani és az állás nélküli magántisztviselő-tagjai részére üresedésben levő állásokat ajánlani.

Az Országos Tisztviselő Szövetség tagsági díja 4 kor. Bejelentéseket elfogad és felvilágosítást ad **Dános Árpád** dr. ideiglenes titár. (Budapest VIII. Práter-utca 45.)

A hortobágyi sáskajárás.

— július 23.

Jelenleg nincs aktuálisabb téma Debrecenben, mint a hortobágyi pusztító sáskajárás.

Megirtuk, hogy Kovács Gyula alispán elnöklésével nagy fontosságú értekezlet volt

szombaton a vármegyeházán. Ez az értekezlet egyértelmű megállapodás szerint memorandum útján a törvényhozás sürgős intézkedését kéri a pusztító veszedelem kiirtására.

Alkalmunk volt egész terjedelmében megtekinteni a memorandumot, amelyet az értekezletről kiküldött bizottság holnap visz fel a földmivelési miniszterhez.

Valóban megdöbbentő adatokat tartalmaz ez a memorandum. Kezdődik a sáskajárás keletkezésének leírásával. Három évvel ezelőtt lépett fel a sáska, s azóta mind veszedelmesebb mértékben pusztít. Kiirtására az illetékes hatóságok sokféle eszközt felhasználtak — ugyszólván teljesen sikertelenül. A csökönyös és hihetetlen szaporaságú fáreg, amely elsőízben a Hortobágyon ütötte fel a fejét, lassanként átcsapott a szomszédos területekre is.

Ma 31 000 holdon pusztít a sáska. A 31.000 hold kisebb nagyobb arányban oszlik meg a Hortobágyot övező községek között. Legnagyobb mértékben Balmazújváros szenved a sáska pusztításaitól, ahol 13.000 katr. hold terület van megfertőzve.

A memorandum elkerülhetetlennek tartja a törvényhozás beavatkozó intézkedését. Az eddig lokális jellegű veszedelem könnyen országos csapássá fajulhat, s a mezőgazdaság mai állapotát évtizedekre visszavetheti.

A memorandum azt is részletesen elmondja, hogy a gépekkel való irtás sokkal rosszabb, mint a tavalyi hajtás. A sáskák a gép elől elmenekülnek, de meg a hepehupás területen nehezen is működtethetők a gépek.

Immáron tehát a veszedelem olyan mérvű, hogy a törvényhozásnak lehetetlen kitérnie kötelessége alól, amely a veszedelem elhárítására minden elképzelhető intézkedést magában foglal.

Hisszük is, hogy nem fog kitérni.

— **Vasut megnyitás.** A sámsoni vasut teljesen elkészült már. E hónap 28-án lesz az ünnepélyes megnyitása. A megnyitásra lejövetelét kilátásba helyezte Darányi Ignác földmivelési miniszter is. A személyforgalmat motorokkal fogják lebonyolítani, amelyek napjában hétszer közlekednek. Az új vasutnak a Sámsonon tuli szakaszán serényen folyik a munka.

— **Halott a Flóra gyárban.** Budapestről jeletik: Az éjszaka 12, órakor a Soroksári úton levő Flóra-gyárban, az udvaron vértócsában, halva találták Henzl Mihály gyári munkást. A fején mély zúzott seb volt, amely valami éles tárgytól eredhetett. A kivonult bíróság megállapította, hogy Henzl szivszélhűtésben halt meg s a földre estében ütötte meg a fejét valamiben. A halottat kivitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Elvesztett kötvény.** Jöndulatának drágán adta meg az árát Varga József Teleki-utca 33. szám alatti lakos szabó segéd. Hetekkel ezelőtt beállított hozzá Tene József Ispotály-utcai lakos kisvasuti kalauz, aki jó ismerőse és elpanaszolta, hogy a kezelésére bizott beszédett hivatalos pénzből elvesztett 70 koronát, kérve, hogy adná kölcsön az összeget neki. Megsajnálta és segített rajta. Pénze nem volt, hanem átadta 212 korona értékű Gizella egyleui kötvényét, felhatalmazván, hogy arra vegye fel a szükséges 70 koronát. A kalauz ezt aztán meg is cselekedte, de a kötvényt még máig sem szolgáltatta vissza. Napok teltével felszólította erre, amikor szél a meglepő felfedezéssel állott elő, hogy a kötvényt elvesztette,

tehát nem adhatja vissza. A dolgot gyanusnak találta azért ma feljelentést tett a rendőrségen kérve a vizgálat megindítását, melynek bizony nagyon kétes, hogy sikerülend lesz kideríteni, hova lett a kötvény.

— **Bolgár bombavető.** A meglehetősen nyugodt Drama szandsákban megkezdődött a bolgár bandák működése. Csütörtökön éjjel három bolgár Drámában a Central-szállodában egy bombát dobott, a mely egy görögöt és egy asszonyt megölt. A merénylők közül kettőt a katonák üldözés közben megölték. Egy elmenekült. Ugyanazon nap Drama közelében két faluba bolgár bandák törtek be. Nyolc görögöt megölték, egy mohamedánt megsebesítettek. Egy faluba bombát dobtak, a minek következtében egy órház és négy más épület tüzet fogott és leégett. Dramában nagy az izgalom. Szükségesnek látszik csapatok kiküldetése.

— **Ellopott aranylánc.** Valami ügyes besurranó tolvaj érzékenyen meglepte Fischer Nándor máv. mozdonyvezetőt. Tegnap délelőtt néhány órára elfoglaltsága elszólította hazuról s eltávoztában elfelejtette bezárni lakása ajtaját. Mire hazatért: eittűnt az asztalon hagyott ötven korona értékű aranylánc. Jelentést tett a rendőrségen, mely most keresi a tettest.

— **Beszakadt vasuti híd.** Viktóriából jeletik: Midőn a Great Northern expresszvonat a Beaver hidján áthaladt, a híd beomlott. Eddigi megállapítás szerint három egyén vesztette életét.

— **Tisza István arató ünnepe.** Nagy Biharországban már hordják be az éleket. Vége az aratásnak s megkezdődött a takarás nagy munkája. A geszti határban tegnap ért véget az aratás. Ősi szokás szerint Tisza István gróf áldomással fejezte be a fontos gazdasági munkát mely az évben reményen felül eredményt hozott a geszti kastély lakóinak. Az ünnepélyen jelen volt Tisza István egész családja, Tisza Kálmán gróf, Nagy-Bölyny József, továbbá a környékbeli birtokosság java. Festői képet nyújtott az aratók felvonulása. Ünnepi ruhákban, pántlikás buza koszorúkkal tisztelegtek a földesurnál, aki meleg szavakban köszönte meg munkálkodásukat. — Ezután kezdetét vette a tánc, meg a lakoma, a mely alatt maga Tisza István gróf is fordult egyet kettőt a szemrevaló geszti leányokkal. — Tisza Istránné pipát, dohányt osztott ki az aratók között, míg a leányok piros, fehér és zöld színű fejre való keadóket kaptak ajándékba. Az uri vendégek ezalatt a kastély nagy ebédlőtermében gyűlt össze lakomára. Szép arató ünnepség volt a múlt napokban Csegődön is Tisza Kálmán grófnál, ma pedig Nagy Bölyny József szilasi birtokán volt arató ünnepség, melyen a Tisza családon kívül Nagyvárad számos előkelősége is megjelent. A geszti és az ugrai határban már jórészt végetért az aratás, még pedig meglepő jó eredménnyel.

— **Sztrájkok Budapesten.** Ma reggel a mint nekünk jeletik, Gizella malom összmunkásainak egy küldöttsége jelentkezett az igazgatóságnál és kijelentette, hogy a négy munkást fogadják vissza különben az összes munkások sztrájkba lépnek. Minthogy a munkások e tetteben az igazgatóság a fegyelem megsértését látta, nem tett eleget a küldöttség kívánságának, mire a munkások abbanhagyták a munkát. A soroksári ut többi malmaiban, nevezetesen a Király malomban, a Molnárók és Sütők malmaiban, továbbá a Concordia és a soroksár utcai Hungaria malomban a délelőtt 11 órakor a malmok értekezletet tartanak és tekintettel arra, hogy a malmok között megállapodás áll fenn arra nézve, hogy sztrájk esetén mily eljárást kövessenek, a továbbiakra nézve fognak dönteni.

— **Elgázolás.** Ma délután a Csapó utcán nagy riadalmat okozott egy vigyázatlan biciklista. — Batori János Csapóterti lakos kőműves eszeveszett száguldás közben kerék-

párjával elöttött egy 5-6 esztendő kis gyermekét, aki nem tudott hamarosan kitérni előle. A leánya a gyalogjárda mellett haladt és nem figyelt a csengetésre, gyanútlanul ment az útján a mikor egyszerre neki-rugtatott és keresztül gázolt rajta a vigyázatlan ember. Végigvágódott a kövezeten, de szerencsére komolyabb baja nem történt, csupán néhány kisebb zuzódást, könnyebb természetű sérülést szenvedett. A vigyázatlan kerékpáros ellen a rendőrség megindította az eljárást.

Szerencsétlenség a Hűvösvölgyben. Budapestről jelentik: Sulyos baleset érte ma Neumann Samu fagyárost. Tizenegy tagú családjával két egyfogatu kocsin kihajtott a Hűvösvölgybe. Amikor a Hidaskúti ut 115. számú nyaraló elé értek, az egyik fogat, amelyet Rabi István kocsis hajtott, ueki iramodott a lejtőn. A kocsis nem bírt fékezni s Neumann segítségére sietett. Felállott a kocsihoz és minden erejéből megragadta a hajószárát. A gyepelő azonban elszakadt s a ló nekiiramodott egy telefon oszlopnak. A szegény pára agyonütötte magát, a kocsi pedig felborult és Neumann a tulajdonos sulyosan megsebesült. A többieknek semmi baja nem történt. Neumannt a Soroksári utca 86. számú lakására szállították.

A lőfegyver-használat szabályozása. Andrassy Gyula gróf belügyminiszter reatitilag utasította a vármegyéket a lőfegyver használatra vonatkozó szabályrendelet elkészítésére. A belügyminiszter egyszersmind kimondotta, hogy fegyvertartási engedélyt nem nyerhetnek: akik eimébeli fogyasztás miatt lőfegyverek kezelésére képtelenek. 2. a kik életük 20. évét nem töltötték be, kivéve ha vadászati szempontból kívánnak fegyvert tartani és: érték atya, illetve gyám kért engedélyt.

Palota a Szajna alatt. Párisból írják: Egy fiatal ariszokrata, Lerneau Viktor megunva a lármas Páris és annak minden élvezetét, hatalmas palotát építtetett a Szajna alatt, hogy ott visszavonultan élhesen. Eleinte barátai s milliomos építkezést mesének tartották. Később azonban, mint-hogy párisi lakása hónapokig zárva volt, festményei, porcellán- és szőnyeggyűjteménye eltűntek a városból, érdeklődni kezdtek a víz alatti tündérlak iránt. Egyik barátja meg is látogatta és barátai ámulva hallgatták Ezeregyéjszakába illő elbeszélését. — A kapun bejutva, bámulva látta, hogy egy pompás márványcsarnokban találta magát, a mely lejtősen lefele vezetett a föld alá. — Miután vagy hat méter mélyre ment lefelé, az előcsarnokból egy gyönyörű fogadószoba nyílt, ahol a házigazda tár karokkal fogadta vendégét. A „felvilág” kellemetlenül forrósága helyett itt pompás hűvös hőmérséklet volt. — A hatalmas márványcsarnok közepén szökőkút csobogott, — melyben gyönyörű aranyhalak uszkáltak. — Az egész teremben gyöngye világosság uralkodott. A márványcsarnokból a könyvtárba lehet jutni, amely már egészen a Szajna medre alatt van. A terem közepén a boltozatot átlátszó üveg fedi, melyen át a Szajna tova folyó vize látható. Az üveg boltozatot át a terembe gyöngye fény szüremlik, melyet vilnylámpák erősítenek. Az ebédő teljesen márvánnyal van burkolva. Belőle télikert nyílik, melyben illatos virágok díszlenek.

x **LETZTER JOZSEF** fényképészeti, festészeti és fényképnagyítási műterme Piac-utca 44. dr. Ujjfalu-ház. Állandó fényképkészítés a műterem kapubejáratiánál levő ki-
rakatban.

x **Magyar ember nem használ mást, csak a híres Hajdusági pedrót,** mert a legjobb bajusznövesztő és ápolószert az összes bajuszpedrő készítmények között. Hatása gyors és biztos! Postán 3 doboz 2 korona 15 filléret utánvétellel bérmentve küld a készítő Gécz Nagy Ferenc gyógyszerész. Debrecen, Kossuth-utca.

x **El az uszályllyal!** Ezt hallani minduntalan, a mióta nyilvánvaló lett, hogy a por nemcsak a légzőszerveket izgatja, hanem betegségeknek, különösen pedig a tuberkulózis bacillusok átvitele után, tüdőbetegségnek az okozója. A modern tudomány nagy súlyt helyez az ezen betegség elleni óvóintézkedésekre és első sorban ajánlja a légzőszervek megvédését hurut ellen, mert csakis katarrhális gyuladással képesek a bacillusok terjeszkedni. Semmi más szer sem használható e célra jobban, mint a „Sirolin Roche” mely a köhögést csillapítja és légzőszerveket a bacillusok káros hatása ellen megvédi. Kapható minden gyógyszerárban.

x **Az Arany Bika** kávéházban minden este olgányzene.

TAVIRATOK.

Haro a görög bandák ellen.

Budapest, július 23. Konstantinápolyból jelentik: Török lapok jelentése szerint Pisoder (Florina kerület) és Konomlatin (Kasztoria kerület) között egy két tagból álló görög bandát megsemmisítettek.

Gyilkos vállalkozó.

Déva, július 23. A petrosényi kőszénbánya irodájában Szirb György vállalkozó Mátyás Lajos mérnököt, aki egy jogtalan követelését nem akarta kifizetni, revolverrel többször meglötte. Mátyást haldokolva szállították a kórházba.

Budapesti gabonatözsde.

(Déli zárlat.)

Budapest, július 23.

Buzakinál: kielégítő, vételkedv gyenge. Lanyha iránzat mellett 15.000 métermázsza került forgalomba 10-20 fillérral olcsóbb áron. Egyébb gabonanemek közül tengeri tartott, rozs 10 fillérral olcsóbb, zab lanyha, árpa változatlan. Idő: szép.

Buza októberre	14.82-84.
Buza áprilisra	15.42-44.
Rozs októberre	12.68-70.
Rozs áprilisra	—
Zab októberre	12.78-80.
Zab áprilisra	13.98-13.
Tengeri augusztusra	12.64-66.
Tengeri szeptemberre	12.70-72.
Tengeri 1907 májusra	10.62-64.
Repece augusztusra	32.60-80.

Törvénykezés.

§ **Polónyi és a Norddeutscher Lloyd.** Egy héttel ezelőtt nagy feltűnést keltett Az Ujság című napilapnak az a közleménye, a melyben azt állította Polónyi Géza igazságügyminiszterrel, hogy összeköttetésben áll a brémai kivándorlási hajótársasággal a Norddeutscher Lloydal. A nevezett lap ezen állításának bizonyítására többek között egy sürgönynek szövegét is közölte. Ezen sürgöny, amelyet állítólag a nevezett hajótársaság Pilis nevű igazgatója intézett a társasághoz, ekként hangzott: Habe heute mit Poloniy gesprechen mann isvergäeslich stb. hogy aztán váratlan fordulat állott elő ezen vád tekintetében Micsinyai Wohl Lajos magángzó előállott s kijelentette, hogy ezt a sürgönyt nem Pilis igazgató küldte, hanem ő intézte feleségéhez szül. Dreyfus bárónőhöz nem kivándorlási, hanem egészen más természetű privát ügyben. Ezen kijelentésén kívül Wohl Lajos megbizta ügyészét dr. Várkonyi Oszkárt, hogy távirattal meg-sértésének vétségéért tegye meg nevében a

feljelentést nemcsak Az Ujság szerkesztősege hanem azon ismeretlen tettes ellen is, aki ezen táviratot indiscret módon a nevezett lap szerkesztőségének kezére adta. Ugy ezt a feljelentést, valamint azt a rágalmazási sajtópanaszt, amelyet Wohl Az Ujság ellen azért emelt, mert, ez a leközölt távirathoz valótlán következtetéseket fűzött, dr. Várkonyi ma átadta a büntető törvény-székhez.

Szerkesztői-posta.

T. G. A fősvény és az u. n. s m u. c i g-ember közt nagy a különbség. A fősvény magától is sajnál ételt, italt, ruhát, kényelmet és ha kell, éhen vész fősvénysége miatt. A s m u c i g csak mástól vonja el a megérdemelt garast, borra-valót sat. Nincs kizárva, hogy e két jeles tulajdon-ság egy emberben is ne jelentkeznek.

Egy előfizető. Erdős i Dezső költeményeit budapesti nyomatos vállalat közvetítésével kapjuk.

Irodalom és író. Köszönjük a cikket. Szép is jó is, igaz is. Szives engedelmevel azonban nem kívánunk beleavatkozni a vitába, a mely csakugyan „üres és hiábavaló.” Komoly szót nem érdemes arra pazarolni.

M. E. Mint kezdő nagyon is nagy fába vágta a fejszét. Ehhez a témához külön erő kell, így homályos is, elnagyolt is. Próbálkozzék olyasmivel, amit ismer, mert amazt a világot — lássa be — nem lehet még alkalma tanulmányozni.

A virág. Tisztán a félremagyarázhatlan tendenciája miatt nem közölhetjük a szép téréát. — Mást várunk, azonban írja alá a nevét is.

9746|1906.

Bérbeadási hirdetés.

A Piac, Csapó, Péterfia, Kosuth utcai ondódi és ujosztásu földeken gyakorolható vadászati jogok árveréseni bérbeadása a **f. 1906 július hó 27. nap-tának d. e. 10 órája** a városház nagy tanács termében határidőül kitzüzetvén, s arra az érdeklődők meghivatnak.

Debrecen, 1906. július hó 19.

A városi tanács.

6417, 7240 és 9282
1906.

Pályázati hirdetmény.

Debrecen sz. kir. város tanácsa a koronázási emlék ünnep alkalmával létesített alapítvány művészeti célra szánt 600 koronás ösztöndíjra és az 1906/7. évre pályázatot hirdet.

Felhivatnak tehát mindazon, első-sorban debreceni illetőségű szegényebb sorsu egyének, kik a művészet terén szerzett ismereteiket, tanulmányaikat tovább fejleszteni óhajtják, hogy ezen ösztöndíj elnyerése iránti kérvényeket okmányokkal kellőleg felszerelve a polgármesteri hivatalba f. évi augusztus hó 1-én délután 1-óráig annyival inkább adják be, mert a később érkező kérvények tekintetbe vétetni nem fognak.

Debrecen, 1906. július 16.

399-1-1.

A városi tanács.

MAGYAR állam vasutak menetrendje

1906. május hó 1-től.

Debrecenből indul		óra	perc
Budapest felé (gyorsvonat) —	d. u.	4	30
Budapest felé (gyorsvonat) —	reggel	8	57
Budapest — Nagyvárad felé —	d. u.	8	30
Budapest — Nagyvárad felé —	este	10	35
Szatmár — M.-Sziget felé —	d. u.	4	—
Csak Szatmárig (gyorsvonat)	d. u.	6	55
Csak Szatmárig teher v. sz. sz.	este	8	24
Szatmár—M.-Sziget f. (gyorsv.)	d. u.	12	11
Miskolc—Kassa felé — — —	reggel	8	51
Miskolc—Kassa felé — — —	este	7	22
Szerencs—S.-A.-Ujhely Kassa f	d. u.	4	25
	reggel	5	35
	reggel	5	44
	d. e.	8	09
H.-Böszörmény	d. e.	8	16
B.-Sz.-Mihály	d. u.	11	11
felé	d. u.	11	20
	d. u.	4	34
	d. u.	4	47
	este	7	—
	este	7	07
F.-Abony felé m. á. vasutól	reggel	4	35
F.-Abony felé vásártérről —	reggel	4	56
O.-Kócs—Polgár felé m. á. v.-tól	d. u.	4	56
O.-Kócs—Polgár felé vásártérről	d. u.	5	16
Derecske—N.-Léta felé — —	reggel	9	35
Derecske—N.-Léta felé — —	d. u.	4	51
Bpestre érkeznek:			
A reggel 8 ó. 57 p.-kor ind. gy. v.	d. u.	1	50
A déli 12 ó. 05 p.-kor ind. sz. v.	este	6	40
Az este 10 ó. 31.-kor ind. sz. v.	reggel	5	45
A d. u. 4 ó. 46 p.-kor ind. sz. v.	este	9	35
Budapestről Debrecenbe indul:			
A d. u. 12 ó. 4 p.-kor érk. gy. v.	reggel	7	25
A d. u. 8 ó. 29 p.-kor érk. sz. v.	reggel	9	—
Az este 6 ó. 29 p.-kor érk. gy. v.	d. u.	2	35
Az éjjel 2 ó. 24 p.-kor érk. sz. v.	este	7	—
(P.-Ladányig gy. v. átszállással)	este	9	15
Debrecenbe érkeznek:			
Budapest felől (sznmélyvenat)	d. u.	8	29
Budapest—Nagyvárad f. gyors	este	6	48
Budapest—Nagyvárad felől —	éjjel	2	24
Budapest—Nagyvárad felől —	d. u.	3	29
Csak P.-Ladánytól — — —	reggel	7	46
Csak Szatmár felől — — —	reggel	8	46
Szatmár—M.-Szigetről — —	d. u.	4	12
Csak M.-Szigetről — — —	este	10	11
Szatmár felől — — —	este	6	40
Kassa—Miskolc felől — — —	este	8	19
Kassa—S.-A.-Ujhely--Szerencs	d. e.	11	31
	reggel	7	33
	d. e.	7	40
	este	6	22
	este	6	28
	d. u.	3	29
	d. u.	3	35
	d. u.	7	44
	d. u.	7	54
	reggel	5	35
	reggel	5	35
	reggel	7	15
	d. u.	3	18

50 évi siker.

ESZÉKI

arkenócs

ÉS ESZÉKI

Szalvator

szappan

Eltávolítja a szeplőt, májfoltot és a bőr

összes tisztátalanságát.

Valódi csakis a

DIENES J.-C.

„Szalvator“ gyógytárából.

ESZÉKEN, Felsőváros.

1 tégely eszéki arkenócs ára 70 fill. és 1 kor

1 drb. Szalvator szappan ára 1 kor,

1 tégely kézi paszta ára 1 kor. 20 fill.

Lyden rizspor kis doboz 1 k. nagy doboz 2 kor.

Ezen cikkek mentek minden ártalmas alkatrészekből

és megfelelnek tökéletesen a 71,012. sz. B. m. rendeletnek.

Főraktár: Budapest

Török József

gyógyszerésznél,

VI. Király-u. 12. és Andrassy-ut 29 sz.

(NEUSTEIN-féle ERZSÉBET-labdacsok.)

pirulák hasonló készítményeknél minden tekintetben feljebb becsüendők; mentek minden ártalmas anyagtól, az altesti szervek bajainál legjobb eredménnyel használtván, gyöngéden hashajtók, vér tisztítók; egy gyógyszerem jobb s mellette oly ártalmatlan, mint e pirulák.

székszorulás

legtöbb betegségek forrása ellen. Csukrozott külkejük végett még gyermekek is szívesen veszik be. 15 darabot tartalmazó doboz 30 fillér, egy tekeres mely 100 db-ot. tehát 120 pirulát tartalmaz, csak 2 sor. 45 fill. A pénz előleges beküldése mellett egy tekeres bérmentve szállítatik.

Óvás! Utánzásoktól különösen óvakodjunk. Kérjük hárózzottan Neustein Fülöp hashajtó-labdacsait. Valódi csak, ha minden doboz törvényileg bejegyzett védjegyünkkel piros-fekete nyomtatásban „Szent Lipót“ és „Neustein Fülöp gyógyszerész“ aláírással van ellátva. A kereskedelmi törvényszéki legvédelem alatt álló csomagjaink aláírásunkkal vannak ellátva.

Neustein Fülöp „Szent Lipót“ hoz címzett gyógyszerésztára Bécs, I., Plankeng 6. Kapható: Debrecen: Balázs Ödön. Füleki Pál, Mihalovics J., Muraközy L., Dr. Rothschnek, Tóth B. gyógyszerész uraknál.

Legelegánsabban készítek

uri öltönyöket, felöltöket, esőköpenyeket, sport-öltönyöket, disz-magyar ruhákat, papi palástok, reverendák és fővegeket, valamint sikket

EGYENRUHÁKAT

az új szabályzat szerinti kivitelben.

Készítek továbbá teljes katonai felszereléseket a legelegánsabban, bármely fegyvernemhez, úgy tényleges, mint tartalékos tiszt és egyéves önkéntes urak részére a legelőnyösebb árban.

A n. é. közönség nagybecsü pártfogását továbbra is kérve, maradtam kiváló tisztelettel

Prelovsky András

katonai és polgári szabó

Debreczen, Kossuth-utca 4 szám.

Még mindég!

Nagyválaszték hosszú és rövid száru seiyem cérna és glace keztyükben.

Sérv-kötők, Has-kötők, hátegyenesítők, mülabak, műkezek, műfűzők mértékszerű készítéses és szakszerű javítása el vállaltatik.

Mentőszekrények!

Cséplőgépek és gyár üzemekhez miniszteri rendelet szerint.

SGHÓN SÁNDOR

keztyű, kötszer- és orvosi műszer-tára,

DEBRECEN.

Plac-u. 12. Stenczinger-ház.

A legjobb arc-
széplítő szer a

SERAIL-ARCZKENOCS,

Egy tégely ára
kor. 4 fillér.

mely az arcot tisztítja, fehéríti és bársony puhává teszi.

Minden ártalmas alkatrész nélkül!

Serail-szappan.

Kitűnő toillet szappanok a kenőcs használatahoz

Epe-szappan.

Serail-crème. nappali használatra.

Serail-puder. Kiváló finom arczpor három szíjben, fehér, rózsás és krém. 1 doboz ára 1 korona.

Szerail-szájviz. A legjobb szájviz.

Kapható: dr. Rothschnek V. Emil, Mihalovics István, Tóth Béla, Füleky Pál, Muraközi László, Balázs Ödön gyógyszerészek uraknál, valamint Jóska és Jóna urak droguerájában.

Továbbá a készítőnél: **ROZSNYAI MATYÁS** gyógyszerésztárában Aradon Szabadság-tér, valamint minden más gyógyszerésztárában

Csak
Selle és Kary**FREDIN**legjobb
tisztító-szerétvásároljuk minden finom lábelire.
Sárga és Fekete.Kiváltképen ajánlatos,
Bxcalc, Oskaria, Chevreaux és Lakk-lábbelikre.

Bécs, XIII.

Kertek kiültetése alkalmából figyelembe
ajánlom, nagy készletemet szép szőnyeg
és virágzó növényekből olcsó árban.**Paczelt János**

Debrecen, Kossuth-utca.

Hirdetések jutányos áron felvételnek.Klimatikus
gyógyfürdő.**GLEICHENBERG**

(Stájerország.)

Nyári üdülő.

IDÉNY:

Május—Október.

Gyógyjavallatok: Légzőszervek hurutos bajai
(Asztma, Emphysem) az emésztési szervek,
szív-izmok megbetegedésénél, idegbajoknál stb.Gyógyeszközök: Inhalációs therápia, pneumatikus
kamarák, hidegvízgyógyintézet, szénsavas fürdők
Fangó-gyógymed stb. stb.Gyógyforrások: Konstantin-, Emma-forrás, Szent-
János-kut, Remete-forrás.Kimerítő képes prospektussal szolgál, lakás és kocsimegrendeléseket elfogad a **Fürdőigazgatóság.****LÁSZLÓ JOZSEF**

TELEFON 275.

könyvnyomda és könyvkiadóhivatal,

TELEFON 275.

DEBRECEN, Csapó-utca 9. szám.

KÖNYVEK,
folyóiratok,
ÁRJEGYZÉKEK,
számlák,
ZARSZÁMADÁSOK,
BÁLI MEGHIVÓK,
TANCRENDEK,
FALRAGASZOK,
KÖRLEVELEK,
a legszebb kivitelben.
a „SZABADSÁG”
pol. napilap
kiadóhivatala.A legdivatosabb betűkkel ellátott,
gyorsasajtóval felszerelt**KÖNYVNYOMDA,**

hol mindennemű

NYOMTATVÁNYOKizlésteljesen, gyorsan és
pontosan, a legolcsóbb
árak mellett készíttetnek.**HIRDETÉSEK**

a

„SZABADSÁG”
részére

jutányosan felvételnek.

A
„SZABADSÁG”
a legnagyobb és legel-
terjedtebb politikai
napilap.**ELŐFIZETÉSI ÁR:**

Helyben:

Egész évre 12 kor.
Fél évre 6 kor.
Negyed évre 3 kor.

Vidéken:

Egész évre 20 kor.
Fél évre 10 kor.
Negyed évre 5 kor.